

STATSSTØTTE

C 46/91 (ex NN 21/91)

Grækenland

(92/C 266/04)

(Artikel 92 til 94 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab)

Meddelelse fra Kommissionen i henhold til EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2, rettet til de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter, vedrørende støtte, som Grækenland har ydet i gødningssektoren.

Ved nedenstående skrivelse har Kommissionen underrettet den græske regering om sin beslutning om at afslutte den procedure, som blev indledt den 31. juli 1991 ⁽¹⁾.

»1. På grundlag af en klage anmodede Kommissionen ved skrivelse af 28. marts 1990 de græske myndigheder om oplysninger vedrørende støtte til gødningssektoren i forbindelse med de aktiviteter, som udøves af monopol-selskabet Synel, der har ansvaret for markedsføring af gødningsprodukter i Grækenland. Ved skrivelse af 12. juli 1990 meddelte de græske myndigheder, at trods bestræbelser var tilpasningen af sektoren til fællesskabslovgivningen endnu ikke blevet gennemført. Kommissionen har ikke modtaget supplerende oplysninger, skønt de græske myndigheder under to bilaterale møder forpligtede sig til at fremsende disse.

Eftersom gødningssektoren er karakteriseret ved en betydelig samhandel mellem medlemsstaterne, er Kommissionen af den opfattelse, at de omhandlede foranstaltninger — der er udformet som støtte til gødningsproducenter og landbrugsbedrifter, der over for selskabet Synel har skabt et underskud, der dækkes af kreditter fra den statsejede Græske Landbrugsbank — udgør støtte efter EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1, og på grundlag af de foreliggende oplysninger vurderede Kommissionen, at støtteforanstaltningerne ikke syntes at opfylde betingelserne for at blive omfattet af undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 3. Kommissionen indledte derfor, ved beslutning af 31. juli 1991 (KOM(92) PV 1071), proceduren efter artikel 93, stk. 2, i forbindelse med den omhandlede støtte.

2. Som led i ovennævnte procedure anmodede Kommissionen ved skrivelse af 4. november 1991 den græske regering om at fremsætte sine bemærkninger. I overensstemmelse med bestemmelserne i EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2, blev de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter ligeledes anmodet om at fremsætte deres bemærkninger (EFT nr. C 296 af 15. 11. 1991).

2.1. De græske myndigheder har ved skrivelse af 4., 19. og 22. juni samt af 8. juli 1992 fremsendt

deres bemærkninger, hvori de bl.a. har meddelt, at Synels import- og markedsføringsmonopol blev ophævet 1. maj 1992.

Med hensyn til støttebevillingen fremhævede de græske myndigheder, at denne var blevet knyttet sammen med en omfattende omstrukturering af den omhandlede sektor, der indebar en produktionsnedgang på 40 % og en reduktion i antallet af beskæftigede på 50 %.

Ved skrivelse af 4. og 19. juni 1992 meddelte de græske myndigheder ligeledes Kommissionen, at de gennem udstedelse af obligationer til fordel for Den Græske Landbrugsbank agtede af afvikle Synels gæld på 97 mia. dr. til Den Græske Landbrugsbank — denne gæld var opstået som en følge af støttebevillinger til gødningsproducenter og landbrugsbedrifter inden for rammerne af Synels aktiviteter.

2.2. Som led i ovennævnte procedure har en erhvervsorganisation og to virksomheder i sektoren fremsat deres bemærkninger. Ved skrivelse af 12. februar 1992 fremsendte Kommissionen disse bemærkninger til de græske myndigheder, som samtidig blev anmodet om at fremsætte deres bemærkninger. Kommissionen modtog disse ved skrivelse af 19. juni 1992.

3.1. Indtil 1. maj 1992 blev markedsføring og transport af gødningsprodukter i Grækenland varetaget af monopol-selskabet Synel, hvoraf 70 % ejes af de kooperative landbrugsorganisationer og 30 % af Den Græske Landbrugsbank. De gødningsprodukter, som ikke blev fremstillet i Grækenland, blev udbudt i international licitation; gødningsprodukter fremstillet i Grækenland blev opkøbt af Synel direkte hos producenterne. Købspriserne blev fastsat for hver type og producent ved ministerielle beslutninger, og salgspriserne, som var ensartede for hele det græske territoriale område, blev fastsat af finansministeriet og Den Græske Landbrugsbank. Synel eksporterede ikke selv gødningsprodukter.

3.2. Med hensyn til Synels tidligere monopol på import og markedsføring af gødningsprodukter i Grækenland skal det konstateres, at med afskaffelsen af dette monopol er der ikke længere tale om nogen overtrædelse af artikel 30 og 37.

⁽¹⁾ EFT nr. C 296 af 15. 11. 1991, s. 2.

3.3. Med hensyn til den støtte til gødningsproducenter og landbrugsbedrifter, som har skabt Synels underskud på 97 mia. dr. over for Den Græske Landbrugsbank, har Kommissionen konstateret, at bevilling af denne støtte på ingen måde hang sammen med monopolets import- og markedsføringsaktiviteter. Derfor kan den restriktion, som er i modstrid med EØF-Traktatens artikel 30 og 37, og som var gældende indtil 1. maj 1992, ikke betragtes som en del af grundlaget for tildeling af denne støtte, jf. den retspraksis, der blev fastlagt i forbindelse med Iannelli/Volpi-sagen (sag 74/76 af 22. marts 1977, Sml. 77, s. 557).

3.3.1. Med hensyn til den sektor, der omfattes af støtten, skal det understreges, at det fælles marked for gødningsprodukter er karakteriseret ved en meget betydelig samhandel inden for Fællesskabet. I 1990 nåede samhandelen op på 16,8 mio. tons; eksporten af gødningsprodukter fra Grækenland til de øvrige medlemsstater lå på 95 400 tons. Den græske gødningsproduktion var i 1988 677 000 tons med et nationalt forbrug på 648 000 tons.

I betragtning af ovenstående kan det konstateres, at den støtte til producenter og forbrugere af gødningsprodukter, som udbetales som led i Synels aktiviteter — og som har skabt selskabets gæld på 97 mia. dr. over for Den Græske Landbrugsbank — kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordrer konkurrencen efter EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1, eftersom den favoriserer de omhandlede virksomheder og den græske gødningsproduktion.

3.3.2. Imidlertid er de græske myndigheder fra 1990 begyndt gradvist — for at undgå alvorlige forstyrrelser i landbrugsøkonomien — at liberalisere markedet for gødningsprodukter gennem prisforhøjelser og liberalisering af importen af gødningsprodukter. I 1990, 1991 og 1992 steg prisniveauet med henholdsvis 40, 25 og 18,5 %; den 1. august 1991, 1. januar 1992 og 1. maj 1992 blev importen af henholdsvis 3, 4 og 7 typer gødningsprodukter liberaliseret.

Ifølge de græske myndigheder er markedet for gødningsprodukter blevet fuldstændigt liberaliseret fra og med 1. maj 1992. Synels monopol på markedsføring af gødningsprodukter er blevet ophævet, og fra 1. januar 1992 er der ikke blevet udbetalt støtte.

Gødningsproducenterne er herefter underkastet markedsmekanismerne; de græske myndigheder har meddelt, at vanskeligt stillede producenter selv må løse deres økonomiske problemer uden indgriben fra statens side og i givet fald må gå konkurs. Samtlige omkostninger i forbindelse med lukning og afskedigelser er blevet finansieret af virksomhederne selv uden statsstøtte.

For at tilpasse sig markedsliberaliseringen har de græske gødningsproducenter siden 1986, for egen regning, — men med indirekte bistand i form af støtte i forbindelse med fastsættelse af salgspriser for deres produktion til

Synel, hvilket delvist har skabt underskuddet over for Den Græske Landbrugsbank — truffet en række foranstaltninger, som har medført indstilling af forskellige produktionsprocesser og nedgang i antallet af beskæftigede samt betydelige omkostningsreduktioner. Det drejer sig navnlig om lukning af flere anlæg til produktion af svovlsyre med en samlet produktionskapacitet på 478 000 tons, sammensatte gødningsprodukter med en samlet produktionskapacitet på 240 000 tons og ammoniak med en samlet produktionskapacitet på 465 000 tons. Ovennævnte lukninger bidrager i betydeligt omfang til en sanering af gødningssektoren på fællesskabsplan, som i øjeblikket er karakteriseret ved overkapacitet. Lukningerne har i alt medført en produktionsnedgang på 40 % og en reduktion i antallet af arbejdspladser på 1 942 ud af 4 000, eller ca. 50 %.

3.3.3. De græske myndigheders planer om at afvikle den gæld, som Synel har oparbejdet til Den Græske Landbrugsbank, og som skyldes selskabets tidligere aktiviteter på et indtil dato reguleret marked, kan betragtes som en nødvendig foranstaltning i forbindelse med liberaliseringen af det græske marked for gødningsprodukter.

Den omhandlede støtte, som har skabt Synels underskud over for Den Græske Landbrugsbank på 77 mia. dr., er blevet bevilget for at tilpasse den græske gødningssektor til EF-bestemmelserne.

Støtten til producenterne i forbindelse med fastsættelse af de produktpriser, som betales af Synel, har bidraget til at finansiere den omstrukturering af den græske produktion, som har medført en betydelig rationalisering med en produktionsnedgang på 40 % og en reduktion i antallet af ansatte med 50 %. Med hensyn til denne støtte kan det konstateres, at den med en rationalisering og en reduktion af den græske produktion af gødningsprodukter har bidraget til en styrkelse af sektoren på fællesskabsplan, idet denne sektor som nævnt er karakteriseret ved overkapacitet. Derfor kan denne støtte anses for at fremme udviklingen af visse erhvervsaktiviteter uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

Med hensyn til den støtte til landbrugsbedrifterne, — som er bevilget i forbindelse med prisfastsættelsen for gødningsprodukter, der markedsføres af Synel, nemlig transportstøtte med henblik på at garantere et ensartet prisniveau, også i bjergområder og på øerne, samt støtte i forbindelse med kreditter — kan det konstateres, at denne støtte ikke er blevet indstillet øjeblikkeligt (men gradvist) for at undgå alvorlige forstyrrelser i den græske landbrugssektor, som er en af de vigtigste sektorer i den græske økonomi.

I betragtning af, at den foreslåede afvikling af gælden på 77 mia. dr. skal dække Den Græske Landbrugsbanks tidligere kreditter til Synel og således fjerne det underskud, som Synel har oparbejdet i forbindelse med tidligere aktiviteter, samt indebærer støtte til gødningsproducenter og -aftagere i Grækenland, kan det konstateres, at

der er tale om en nødvendig foranstaltning i forbindelse med tilpasning af gødningssektoren til EF-bestemmelserne. Det græske marked for gødningsprodukter er herefter fuldstændigt liberaliseret, både hvad angår priser og hvad angår import, hvilket fjerner ethvert grundlag for den oprindelige klage; de græske myndigheder har endvidere udtrykkeligt forpligtet sig til ikke i fremtiden at bevilge støtte til sektoren; de græske producenter er i fuldt omfang underkastet det liberaliserede marked; i tilfælde af økonomiske vanskeligheder må de selv løse deres problemer uden indgriben fra statens side.

3.3.4. Jeg skal hermed meddele Dem, at Kommissionen har besluttet, at den støtte, den græske regering har planlagt at yde, kan omfattes af undtagelsesbestemmelserne i EØF-Traktatens artikel 93, stk. 3, litra c), og hermed afsluttes proceduren efter EØF-Traktatens

artikel 93, stk. 2, som var blevet indledt i forbindelse med støtte til gødningssektoren.

Kommissionen skal beklage, at den omhandlede støtte er blevet ydet i strid med bestemmelserne i Traktatens artikel 93, stk. 3, og at de græske myndigheder først på et sent tidspunkt har foretaget en tilpasning af gødningssektoren til EF-bestemmelserne, samt at de detaljerede oplysninger, som Kommissionen gentagne gange siden 1990 har anmodet om, først blev fremsendt efter indledningen af proceduren efter EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2.

De græske myndigheder anmodes om årligt at tilsende Kommissionen en rapport om udviklingen på det græske gødningsmarked (forbrug, import, national produktion) samt om de græske gødningsproducenters økonomiske situation.«
